

Мороз Тетяна Андріївна,
студентка Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
Левін Олег Леонідович
кандидат історичних наук,
доцент Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ЗАГАЛЬНОГО ПРИНЦИПУ РІВНОСТІ

Останнім часом у всіх сферах життєдіяльності людини зростає актуальність питань, пов'язаних із гендерною рівністю. Світовий процес формування конституційного законодавства характеризується проголошенням принципу рівних прав і можливостей. Конституційне закріплення рівності статей є характерним на рівні з такими особливостями, як національна і расова незалежність, мова, віросповідання, соціальне походження, політичні переконання та інше.

Одним із найвагоміших загальнолюдських особливостей є принцип рівності – визнання того, що всі люди мають бути рівними між собою незалежно від будь-яких умов. Одним із таких аспектів людини є її стать. І те, що має бути цінністю і для людини, і для держави, іноді стає перешкодою до реалізації особою своїх прав. Ця особливість нерідко стає руйнівною у процесі реалізації принципу рівності основних прав та свобод людини. Саме в статевій приналежності людина першочергово відчуває свою біологічну природу, її незмінюваність, але далеко не тільки біологічну. Стать керує і детермінує, акцентує, зберігає, захищає, стає джерелом енергії, натхнення. Для визначення соціополових характеристик статі, на противагу біологічним, анатомічним, фізіологічним, характеризуючи спосіб життя, поведінку, наміри і прагнення, застосовують поняття «гендер».

Гендер стосується не тільки чоловіків і жінок як окремих індивідів, а й характеризує відносини між ними як соціально-демографічних груп і гендерні відносини в цілому – те, як відбувається гендерна соціалізація й ідентифікація особи, враховуючи гендерні ролі та стереотипи. Сьогодні антропологічні цінності орієнтації XXI століття вимагають наповнення суспільної свідомості новим змістом, зокрема гендерно налаштованого менталітету суспільства, тобто усвідомленого визнання, поваги і сприяння утвердженню принципу рівності людей незалежно від статі. Цілком очевидно, що питання гендерної рівності набуває на сьогодні особливої актуальності й становить неабияку цінність для права. Гендерна рівність передбачає право на відмінності між жінками і чоловіками, вони не повинні негативно впливати на умови життя людини, як чоловічої статі, так і жіночої, не повинні бути причиною їх дис-

кримінації, вести до нерівності, які можуть виникнути під впливом тих чи інших соціальних факторів, ситуацій, дій. Однак, право на відмінність не повинно стати основою для зловживання і дискримінації, оскільки, як зазначає Н. Ісаєва: «Стереотипне мислення про права жінок як про сукупність пільг, обумовлених фізіологічними особливостями статі та репродуктивною функцією, в умовах ігнорування принципу гендерної рівності». Отже, між правом на відмінності та дискримінацією існує тонка грань, не перейти яку дозволяє гендерний підхід.

Гендерна рівність пов'язана з дійсним існуючим порядком речей, однак стосується людської поведінки і взаємин. У ціннісному вимірі гендерна рівність має як індивідуальну, так і суспільну складову, охоплює безліч імплікацій, а саме:

- рівність прав – це законодавче наділення рівними правами осіб чоловічої і жіночої статі у всіх сферах життя;
- рівність можливостей – забезпечення на практиці умов для рівного розподілу, використання політичних, економічних, соціальних і культурних цінностей, що виключають дискримінацію і обмеження будь-якої статі, які негативно впливають на життєдіяльність і самовираження;
- забезпечення рівних умов для реалізації прав і можливостей;
- гендерну асиметрію – стан, при якому принцип рівних прав і можливостей для жінок реалізований на практиці.

На сьогодні однією з основних цінностей права є рівність чоловіків і жінок. Упровадження гендерної рівності – не тільки вимога елементарної соціальної справедливості і необхідна складова демократії, а й реалізація можливості наближення до мети сталого людського розвитку, організації громадських відносин на принципах справедливості, сумлінності та толерантності.

Гендерна рівність вимагає кардинально нового мислення, при якому розвиток розглядається як процес розширення свободи вибору для представників обох статей. Гендерна рівність як цінність права – рішучий крок вперед на шляху розбудови демократичної, гендерно орієнтованого суспільства.

Бібліографічні посилання:

1. Мудрик А.В. Социализация человека / А.В. Мудрик. – М.: Академія, 2004. – 304 с.
2. Воронина О.А. Московский центр гендерных исследований. Глоссарий. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gender.ru/>.
3. Кон И.С. Пол и гендер. Заметки о терминах. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sexology.narod.ru/>.
4. Кімелл Майкл С. Гендероване суспільство: пер. з англ. / Майкл С. Кімелл. – К.: Сфера, 2003. – 490 с.
5. Основи теорії гендеру: навч. посібник. – К.: «К.І.С.», 2004. – 481 с.
6. Аніщук Н.В. Гендерне насильство в правовому житті України: монографія / Н.В. Аніщук. – Одеса: Юридична література, 2007. – 232 с.
7. Івченко Ю.В. Філософсько-правовий аналіз гендерної політики в Україні: автореф. дис. для наук. Наук: спеціальність 12.00.12 / Київський національний університет

внутрішніх справ ім. – К., 2009. – 19 с.

8. Сучасний філософський словник; в загальному. редагувати V.E. Кемерова – Москва: Академічний проект, 2004. – 864 с.

9. Філософія права: словник / В.А. Бачинін, В.С. Журавський, М.І. Панов. – К.: Є. Юре, 2003. – 408 с.

10. Правові засади формування та розвитку гендерного середовища в Україні: монографія / граф. авторів; для спільноти редагувати Н.М. Онищенко, Н.М. Пархоменко. – К.: Юридична думка, 2010. – 352 с.

11. Про рівні можливості для жінок та чоловіків: Закон Словенії, прийнятий національною асамблеєю Словенії 21 червня 2002 р. // Мельник Т.М. Міжнародний досвід гендерних перетворень. – К.: Логос, 2004. – С. 186–193.

12. Про суспільство гендерної рівності: Основний закон Японії, прийнятий 15 червня 1999 р. // Мельник Т.М. Міжнародний досвід гендерних перетворень. – К.: Логос, 2004. – С. 170–177.

13. Руднева О. Гендерна рівність як принцип законодавства України / О. Руднева // Право України. – 2002. – № 4. – С. 104–108.

Мухай Анастасія Андріївна,
студентка Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Халапсіс Олексій Владиславович,
доктор філософських наук,
професор Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

МАЙБУТНЄ УКРАЇНИ

Напевно, кожен хоч раз розмірковував про можливе майбутнє нашої Батьківщини України. Коли я намагаюсь уявити собі подальшу долю своєї держави, часто згадую слова Михайла Грушевського: «Проблема України в тому, що нею керують ті, кому вона непотрібна».

А й правда, чи можна розмірковувати про майбутнє, не провівши паралелі з сьогоднішнім та минулим? Не можна. В усі часи у нас як у нації була лише одна проблема: відсутність кваліфікованого керівника, котрий ставить пріоритети свого народу вище, ніж власні. Ми з року в рік говоримо, що влада винна в нинішній ситуації в країні, але ж чи не ми обирали ту владу? Ми віддавали перевагу якісній рекламі, піару з боку політичних діячів. Звісно, креативна та якісна реклама – запорука перемоги у виборах. Усі кандидати обіцяють покращити життя народу, але в результаті покращення відбуваються лише у їхніх статках. Хтось став мільярдером, хтось зайняв двадцяту сходинку в списку Forbes. А українці як були найбіднішими у світі, так і залишились. З року в рік наша влада відбирає у народу останнє, що залишилось.

Розмірковувати про щасливе майбутнє України стає набагато важче. На мою думку, існує два варіанти розвитку подій: перший – ми встаємо з колін